

practic

Christine B. Whelan, doctor în științe sociale la Universitatea din Oxford, Marea Britanie, este scriitoare, jurnalistă și profesor de sociologie în cadrul Universității din Pittsburgh. A predat, de asemenea, în cadrul departamentului de sociologie și științe politice de la Universitatea Princeton. A mai publicat *Why Smart Men Marry Smart Women* (2006), *Generation WTF* (2011) și *Self-Control in Seven Steps* (2012). Semnează articole în *The Wall Street Journal*, *The Washington Post* și *The New York Post*.

CHRISTINE B. WHELAN

Bărbații deștepți preferă femeile inteligente

Cum să-ți găsești perechea potrivită

Traducere din engleză de
SIMONA ȚIBULCĂ

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Adina Săucan
Coperta: Ioana Nedelcu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Dr. Christine B. Whelan
Marry Smart. The Intelligent Woman's Guide to True Love
Copyright © 2006, 2009 by Christine B. Whelan
All rights reserved.
SWANS, Strong Women Achievers No Spouse and SWANS
(Strong Women Achievers No Spouse) are trademarks
of Christine B. Whelan used herein under license.

© HUMANITAS, 2014, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WHELAN, CHRISTINE B.

Bărbații deștepți preferă femeile inteligente:

cum să-ți găsești perechea potrivită / dr. Christine B. Whelan;

trad.: Simona Țibulcă. – București: Humanitas, 2014

ISBN 978-973-50-4577-7

I. Țibulcă, Simona (trad.)

159.922.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Pentru Peter, cu dragoste

CUPRINS

Introducere: Povestea unei lebede	9
1. Te numeri printre lebede?	23
2. Spulberarea miturilor	39
3. Femeile de succes sunt atrăgătoare	60
4. Ce-și doresc lebedele	88
5. Domnii preferă intelectul	115
6. Cine este Făt-Frumos?	133
7. Cum să le dai peste nas curioșilor	160
8. Dorința de a-ți face „cuib“	182
9. În drum spre altar	211

Introducere

POVESTEA UNEI LEBEDE*

Nu voi uita niciodată ziua în care am găsit în cutia poștală scrisoarea aceea bizară. Îmi era adresată mie și mi-am recunoscut propriul scris de mână.

Dragă Christine,

Dacă totul decurge conform planului, acum ai 25 de ani și în curând îți vei încheia studiile.

Scrisorica data din 1992 și fusese tema primită la școala de vară, când mie și unei întregi clase de elevi de 15 ani ni se ceruse să ne expediem câte o scrisoare nouă înșine, pentru când vom împlini 25 de ani.

Îmi relatam acolo istorioare adolescente și amuzante („Am întâlnit oameni mișto, și mai ales băieți: la patru băieți le-a plăcut de mine, trei mi-au dat întâlnire și unul tocmai s-a îndrăgostit de mine“), iar în plus îmi trasasem și un plan pentru următorii zece ani.

- *Să termin liceul*
- *Să urmez o facultate de prestigiu*
- *Să studiez dreptul*

* SWANS (lebede): „Strong Women Achievers No Spouse“ – acronim explicat în amănunțime mai jos, la pagina 23 (n.tr.).

- *Să mă mărit*
- *Să am copii*
- *Să devin avocat*

Am citit scrisoarea de nenumărate ori, plină de uimire, râzând și plângând în același timp. Mă simțeam ca și cum fetița din mine se afla chiar acolo, în fața mea, cerându-mi să-i dau socoteală pentru tot ce făcusem între timp.

Terminasem liceul și mă înscriisesem la facultate. Chiar urma să-mi închei studiile, deși, în loc să merg la drept, îmi pregăteam lucrarea de doctorat în istorie economică și socială. (M-am gândit că pe mine, cea de 15 ani, n-avea cum să mă deranjeze acest lucru.)

Nu mă măritasem însă (și nici nu se întrevedea această posibilitate la orizont), iar de făcut copii nici gând n-aveam.

Dar ce m-a afectat cel mai profund era ultimul rând din scrisoare:

Christine cea de 25 de ani, sper că-ți merge bine și că vei învăța să găsești echilibrul dintre inimă și rațiune.

Cu dragoste, Christine de 15 ani.

Aveam doar 15 ani și deja știam cât de greu avea să fie să împac dorința de a urma o carieră de succes cu aceea de a-mi întemeia o familie. La momentul respectiv, ca adolescentă ce-și planifica viitorul, deja aveam o idee despre provocările care mă așteptau.

De-a lungul timpului însă, am devenit atât de absorbită să-mi aprofundez studiile și să-mi consolidez cariera, încât pentru o vreme am uitat că viața mai înseamnă și altceva. Scrisoarea primită de la sinele meu mai tânăr și mai înțelept m-a trezit la realitate.

Oare chiar făceam tot posibilul să-mi urmez sfatul – pe care mi-l dădusem cu atâta înțelepciune în urmă cu zece ani – și să „găsesc echilibrul dintre inimă și rațiune“? Dacă ar fi să dau

crezare articolelor de prin ziare și reviste care spuneau că femeile deștepte și de succes aveau șanse mai mici să se mărite și să-și întemeieze o familie, așa zice că un asemenea echilibru nu e posibil. Fie mă vedeam în viitor cărând pretutindeni după mine un laptop și legănându-mă ca o rață pe tocurile pantofilor Manolo, fie aveam să împing ani la rând căruciorul de copii plin cu scutece; în nici un caz nu le-aș fi putut avea pe amândouă. După vârsta de 25 de ani, echilibrul dintre inimă și rațiune mi se părea imposibil de atins.

Cartea aceasta este răspunsul pe care i-l dau sinelui meu înțelept în vârstă de 15 ani. E rezultatul cercetărilor, al sondajelor de opinie și al experiențelor personale a mii de tineri, de ambele sexe și de toate rasele, informații pe care le-am selectat și le-am comprimat în sfaturi practice adresate femeilor istețe și cu o carieră înfloritoare. Am folosit aici și materiale din cartea mea precedentă *Why Smart Men Marry Smart Women (De ce bărbații inteligenți se căsătoresc cu femei inteligente)*, dar am extins cercetarea apelând la informațiile extrase din sondaje naționale și din interviuri. Am constatat că sunt false acele mituri potrivit cărora femeile nu pot atinge fericirea personală și, deopotrivă, împlinirea profesională. Am reușit, în plus, prin această carte să le ofer femeilor inteligente ca tine un ghid care să le ajute să-și atingă scopurile.

Astăzi, femeile ambițioase au la fel de multe șanse – dacă nu chiar mai multe – precum celelalte de a se căsători și de a avea relații reușite urmându-și totodată cariera mult dorită. Totuși, atitudinea negativă le influențează atât pe tinerele împlinite profesional, cât și pe rudele și persoanele bine intenționate din preajma lor. Când femeile singure și de succes, trecute de 30 de ani, se întâlnesc la o cafea, la un pahar ori în cluburile de lectură și discută despre dragoste și relații, își pun frecvent întrebarea: oare bărbații se simt intimidați de femeile istețe? Mă părăsește dacă află că eu câștig mai mult decât el? Și oare există vreun

bărbat care să se simtă atras de inteligența mea, care să aibă aceleași țeluri și ambiții?

Această nouă generație de tinere inteligente și singure se confruntă cu o serie de provocări inedite în căutarea „echilibrului dintre inimă și rațiune“. Orice provocare înseamnă însă și o oportunitate – iar noile seturi de opțiuni sunt construite pe deciziile generațiilor anterioare de adulți inteligenți și cu un trai împlinit.

*

* *

În 1970, Elizabeth își dădea doctoratul în filozofie la School of Public Health de la Harvard. Blondă, înaltă și subțire, cu forme perfecte, era foarte populară printre băieți, dar nu-l întâlnise încă pe Făt-Frumos. Așa că, împreună cu prietena ei cea mai bună, a publicat următorul anunț în revista *Harvard Crimson*:

Ți-e frică de femeile cu doctorat și minijup?

Dacă da, ignoră acest mesaj! Două fermecătoare purtătoare de cromozomi XX doresc să cunoască purtători de cromozomi XY inteligenți și interesanți (cu înălțimea de peste 1,70 m și vârsta minimă de 21 de ani), care nu se simt intimidăți de femeile inteligente și atrăgătoare. Căsuța poștală 1041.

Câțiva bărbați au răspuns anunțului, iar Elizabeth s-a întâlnit cu unul dintre ei. Au mers împreună la o petrecere, unde l-a cunoscut pe Stephen, student la drept, la Harvard. Stephen avea să sfideze convențiile sociale ale vremii și să se îndrăgostească lulea de acea doctorandă sigură pe sine și cu minijup.

În 1971 s-au căsătorit: a fost o ceremonie catolică, la Catedrala Sfântul Patrick. N-au avut copii foarte curând, ci și-au văzut de cariere. Firește, nu excludeau apariția unui copil în cele din urmă, dar erau atâtea alte lucruri de făcut. Beth a înființat o organizație națională de sănătate publică și a scris câteva cărți. Steve a devenit partener de afaceri la firma de avocatură unde

lucra. Dar presiunea familiei în privința copiilor era uriașă: o mătușă plină de intenții bune le-a dăruit o veioză de noapte pe care clipea mesajul „Acum e momentul“. Mama lui Beth cumpăra haine de gravide sub pretextul că se lichida stocul, iar când prima carte a lui Beth a fost acceptată spre publicare și a anunțat entuziasată „Am o surpriză!“, s-a lăsat o tăcere stânjenitoare când și-au dat toți seama că nu era vorba despre un nepoțel.

În 1975, Beth a scris *A Baby... Maybe: A Guide to Making the Most Fateful Decision of Your Life (Un copil... Poate: Un ghid ce vă ajută să luați cea mai importantă decizie din viață)*. În carte era vorba despre alegerea de a avea un copil sau nu. A fost o lucrare revoluționară, care ilustra întocmai temerile și speranțele unice ale generației sale. Cartea s-a vândut în mai bine de un milion de exemplare. După un an, Beth a scris o carte pe aceeași temă, *Boy or Girl? (Băiat sau fată?)*, care prezenta cam tot ce se aflase despre selecția sexuală. Până în decembrie 1976, Beth a apărut frecvent la televiziunea națională și în emisiuni radiofonice, vorbind despre descoperirile ei – și despre propria-i nehotărâre de a avea copii. În timpul unui interviu în cadrul emisiunii *A.M. Chicago*, Beth avea greturi foarte des. A băut un suc de ghimbir, sperând să reziste până la sfârșitul interviului. Prezentatorul emisiunii a întrebat-o în direct dacă se hotărâse în privința copilului. Simțind cum o cuprinde un val de greață, Beth a descris presiunea psihică sub care trăiau ea și soțul ei. Era însă însărcinată deja, iar efectele deciziei ei aveau să se arate în curând.

Despre mine e vorba în *Un copil... Poate*.

M-am născut în iulie 1977. În anunțul nașterii mele apăreau titlurile a două cărți scrise de mama – *Un copil... Poate*, cu un *DA!* mare adăugat lângă titlu, și *Băiat sau fată?*, în care cuvântul „fată“ era încercuit. Fotografii cu mine și cu mama au apărut în revistele *Newsweek* și *People*: această femeie-pionier făcuse o alegere și întreaga țară voia să mă vadă.

Au trecut mai bine de trei decenii de când mama și-a publicat ideile revoluționare cu privire la femeile de succes din generația ei și la deciziile pe care trebuiau să le ia. Astăzi, generația mea se confruntă cu o problemă diferită. Noi decidem dacă ne căsătorim sau avem copii. Doar că în prezent, după vârsta de 30 de ani, se pune problema dacă nu cumva femeile deștepte și ambițioase, cu o carieră de succes și încă necăsătorite consideră că e sub demnitatea lor să se îndrăgostească. Și apoi, cum facem să găsim echilibrul dintre inimă și rațiune?

Cartea de față este rezultatul cercetării academice, care a durat aproape un deceniu, asupra tendințelor de formare a cuplurilor și de uniune maritală în Statele Unite. Reprezintă însă și un proiect profund personal.

În primii cinci ani de cercetare, eram destul de deprimată: datele din anii '70, '80 și '90 arătau că femeile cu o carieră înfloritoare aveau șanse mai puține să se căsătorească. Acele decenii nu erau chiar atât de îndepărtate, așa că am aplicat rezultatul cercetărilor respective la propria-mi experiență. Am observat că, pe măsură ce tot mai multe femei terminau facultatea și aveau slujbe mai bine plătite, apărea o generație de fete bătrâne, care nu ajungeau să cunoască dragostea.

Aveam pe-atunci vreo 25 de ani, tocmai obținusem doctoratul în științe sociale la Oxford și eram singură-cuc. De când intrasem la facultate încheiasem două relații de durată, iar de curând văzusem în *New York Times* anunțurile matrimoniale ale ambilor foști iubiți, alături de frumoasele lor soții. Tocmai fusesem părăsită de un om de afaceri foarte chipeș, care mi-a spus că nu mai putem fi împreună pentru că-l intimidam în plan intelectual. În primă fază, mi s-a părut destul de amuzantă explicația lui. Probabil a pus problema așa ca să nu mă simt prost că-mi dă papucii – ca și cum ar fi zis că-s prea bună pentru el, când de fapt gândea tocmai contrariul.